

Література:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: проект // Урядовий кур'єр. – 3 серпня 2010 р. – № 141. – Режим доступу: <<http://ukurier.gov.ua/userfiles/file/kodeks.pdf>>.
2. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс]: указ Президент України від 03 липня 1998 р., № 727/98. – Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua>>.
3. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу / О.В. Тимошенко // Формування ринкових відносин в Україні - 2015 - №4 - С.23

Тарас Лесюк

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Герчаківський С.Д.

ПРАГМАТИЗМ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В МИТНІЙ СФЕРІ

Ризик у митній справі - ймовірно можлива небезпека втрат (збитків або шкоди) для суспільства (громадян), держави, торгівлі, промисловості під впливом загроз недотримання митного законодавства України та від реалізації неправильного рішення митними органами.

У загальному плані під ризиком розуміють: а) можливість настання подій з негативними наслідками в результаті певних дій; б) ймовірність збитків або втрати вигоди; в) рівень очікуваного нестатку за умови неуспіху в діяльності, що визначається поєднанням ймовірності неуспіху і ступеня несприятливих наслідків.

У МКУ (ст. 361) визначено, що «під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи».

У діяльності митної служби визначення ризиків може використовуватися під час прийняття будь-яких рішень. Найбільш перспективними напрямками прогнозування в митній службі є розрахунок ризиків під час прийняття рішень щодо виконання основних функцій митного органу (наприклад, митного контролю, протидії порушенням митного законодавства).

Визначення ризиків у діяльності митної служби - це невід'ємна частина прогнозування можливих втрат і вигід в ухваленні й реалізації рішень.

Категорія «ризик» використовується для формування основ запровадження сучасної системи управління ризиками в митну діяльність. У МКУ (ст. 361) зазначено, що митні органи застосовують систему управління ризиками для визначення товарів, транспортних засобів, документів і осіб, які підлягають митному контролю, форм митного контролю, що застосовуються до таких товарів, транспортних засобів, документів і осіб, а також обсягу митного контролю.

Для опису ризику в митній діяльності як об'єкта управління використовують такі поняття: об'єкти, зони, області, сфери, індикатори, ймовірності, профілі ризику.

Управління безпосередньо пов'язане з визначенням цілей, результатів і критеріїв оцінки діяльності. З цілями діяльності в державному управлінні більш-менш зрозуміло, основні з них визначені законодавством. Наступним положенням є результат діяльності органів державної влади. Поняття результативності тісно пов'язано з такими категоріями, як ефективність, продуктивність, якість діяльності.

Нині у більшості розвинених країн світу на перший план оцінювання ефективності діяльності органів державної влади вийшли якісні показники їх діяльності. Тому, за запитами суспільства й результатами досліджень ефективності державного управління у діяльність органів державної влади стали впроваджувати різні методики управління, серед яких провідне місце почали займати методики, визначені стандартами підвищення ефективності діяльності, розроблені для виробництва й адаптовані для державного управління. У першу чергу, це міжнародні стандарти якості, серії ISO 9000, які мають успішний досвід запровадження в державному управлінні в усьому світі та в Україні, зокрема.

Наступним кроком підвищення ефективності є впровадження в діяльність державного сектора міжнародних стандартів управління ризиками серії ISO 28000 та ISO 31000. Запровадження цих стандартів у діяльність органів державної влади, які співпрацюють з іноземним клієнтом і беруть участь у правоохоронній діяльності щодо запобігання та протидії злочинності й тероризму, викликане не власним бажанням українських чиновників, а рекомендаціями та вимогами міжнародної спільноти, які реалізуються шляхом адаптації законодавства України до законодавства ЄС та приєднанням України до міжнародних конвенцій, зокрема Кіотської. Системне впровадження цих стандартів, крім підвищення якісних характеристик державного управління, сприяє також поліпшенню їх кількісних показників - зменшенню витрат. Ці два напрями тісно пов'язані з напрямками діяльності, коли якість залежить від загроз і визначається мінімізацією втрат.

У державному управлінні завжди можна виділити елементи, пов'язані з ризиками і невизначеностями, взаємозв'язок яких є підставами для впровадження в діяльність системи управління ризиками, а саме: можливість відхилення від передбачуваної мети діяльності; ймовірність досягнення бажаного результату; брак упевненості в досягненні поставленої мети; можливість матеріальних, моральних та інших втрат, пов'язаних із прийняттям в умовах невизначеності неправильного рішення.

За рекомендаціями до Кіотської конвенції застосування митного контролю, заснованого на управлінні ризиками та вибірковості, дозволить митним службам:

- зосередити увагу на ділянках підвищеного ризику й тим самим ефективніше використовувати свої ресурси;
- підвищити можливості виявлення митних правопорушень, а також учасників зовнішньої торгівлі та пасажирів, які не дотримуються вимог митного законодавства;
- надати законослухняним учасникам зовнішньої торгівлі та пасажиром більш сприятливі умови;
- прискорити торгівлю і пересування.

Таким чином, можна сформулювати основне значення поняття «система управління ризиками» - це комплексний механізм процедур митної справи, заснований на можливості прийняття митною службою рішень щодо випуску у вільний обіг товарів і транспортних засобів з мінімальними потенційними ризиками втрат для суспільства і держави, шляхом зміни якостей сукупного адміністративного бар'єра щодо виявлення, запобігання або мінімізації ризику переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон.

Література:

1. Загальний додаток 6 до Міжнародної конвенції з гармонізації та спрощення митних процедур (м. Кіото, 1973 р.) [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.wcoomd.org>.
2. Эффективность государственного управления : пер. с англ. / общ. ред. С. А. Братчикова и С. Ю. Глазьева / Marcel Dekker, Inc. - М. : Фонд «За экономическую грамотность», Российский экономический журнал, Консалтбанкир, 1998. - 848 с.

Олександр Лівецький

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, ст. викладач Сідляр В. В

МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Зовнішня торгівля є важливою сферою національної економіки України, залежність від якої щороку зростає. Необхідність поєднувати вимоги безпеки із заходами зі сприяння міжнародній торгівлі – це складне завдання для митних органів багатьох країн світу. Саме тому постійно виникає необхідність застосування заходів підвищення безпеки світової торгівлі таким чином, щоб це не перешкоджало торгівлі, а навпаки, сприяло її розвитку.